

ಶಾಸನಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲ ಹೆಗಡದೇವನಕೊಂಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಡಾ.ಎಸ್.ಕೆ.ದೇವೇಗೌಡ

**ಡಾ.ಎಸ್.ಕೆ.ದೇವೇಗೌಡ
ಸಹಾಯಕಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಮಹಾರಾಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಲಾ
ಕಾಲೀಜು , ಮೈಸೂರು**

ಸಮಾಜ ನಿತ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾಶೀಲವಾಗಿದ್ದ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ. ಜನರನ್ನ ಜೀವನೋಳಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಾಜೀನ ಶಿಲಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಆಹಾರ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೆಡೆಯಂದ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ಅಲೆಯುತ್ತ ಕಲ್ಲನ ಆಯುಧಗಳಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಹಸಿಯ ಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ದೋರಿತ ಹಣ್ಣಿ ಹಂಪಲಗಳು, ಗೆಂಡಿ ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಗವಿಗಳಲ್ಲ, ಮರದ ಮೊಟರ್‌ಗಳಲ್ಲ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಾತ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿರುವ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ಇರುವ ನದಿ ತೀರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಹಾಗೂ ಒಂದೆಡೆ ನೆಲೆಸಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಿರ ಜೀವನ ಅಗತ್ಯವಾಯಿತು. ಮಾನವ ಸಂಘಜೀವಿಯಾಗಿ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬಣ್ಣಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಿರ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾರಾನ್ನೇಸಿದಾಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತ್ತೇನ್ನಿಬಹುದು.²

ಈ ಸಮಾಜದ ಉನ್ನತಿ, ಶಾಂತಿ, ಸುಖಕ್ಕೆ, ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಬದುಕಿಗಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಆಧಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಶಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾ, ದಂಡ, ಭೀದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಮಾಜದ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಸಾಧನೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏರಡು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಜೈಪಚಾರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಎಂಬುದಾಗಿದ್ದ ಕುಟುಂಬದ ಆಂತರಿಕ ಜೈಪಚಾರಿಕ

ನಿಯಂತ್ರಣವಾದರೆ, ದಂಡ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಆಂತರಿಕ ಆಳುವ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಮುರೋಹಿತ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಮುಖಂಡರು ಹೊಂದಿರುವ ನಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವೇ ಜೈಪಜಾರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ. ಅನೌಪಜಾರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಹಾರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಮೋಷಣೆ ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಜಳಣೋಂದಾರ ಬಸದಿಗಳ ರಚನೆ ದಾನ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ಪಣ್ಣಾಂಜನೆಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ದಾನ ಶಾಸನಗಳ ಪಾಠದ ಭಾಷಿತ, ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ, ವಿವಿಧ ಮತ ಧರ್ಮಗಳ, ಹಂಥಗಳ, ಗುರುವರ್ಗಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಬುದ್ಧಿವಂತ ವರ್ಗ ಮೋಷಣೆ ಮೊದಲಾದವರುಗಳು ಇಲ್ಲ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.³

ಜೈಪಜಾರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ದಂಡ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ವರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ನಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮನ್ಯಾಂಶ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಸ್ತಂಭ, ಆಗಮ ಶಾಸ್ತ್ರ, ನಿರ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ವೇದಾಂತ ಕೌಟಲ್ಯನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾ ಮುಂತಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಠನುವಂತೆ ನಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜಾರ ಕಲೆಯ ಮೂಲಕ ನಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆತ್ಮವಾದರೆ, ಸಮೃದ್ಧ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಲು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅವಶ್ಯಕ.

ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯ. ನಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲ ಎರಡು ವಿಧ. ಅವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಎಂದರೆ ನಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಕರುಣೆ, ತ್ವಾಗ, ಸಹಭಾಷ್ಯ, ದೇಶಭಕ್ತಿ, ಸಹನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಉಂಟಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದು. ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಎಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವುದು. ಇಂತಹವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಗಬೀರ್ಕಾದರೆ ನಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆ. ನಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಲಯದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಗ. ಈ ನಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ವರ್ಗ ಕಟ್ಟಳೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮೌಲ್ಯ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ. ಎಲ್ಲ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಗುಂಪುಗಳು ನಾಮಾಜಿಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಗಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪೋಲನ ಏಷಣೆಯಿಲ್ಲ ನಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ನಂಜಕೆಯನ್ನು ಮೋಷಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ತಂಡವಾಗಿಯೂ ನಂಜಕೆಗಳನ್ನು ಉಂಟಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಿ ಮೋಷಣಿಸುವ ನಾಧನವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ.⁴

ಸಮಾಜ ಆದಿಮಾನವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಂತದಿಂದ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಂತಕ್ಕೆ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಷ್ಟೋಂದು ಕ್ಷಿಷ್ಟವಾಗಿರಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಇದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಆಗಮ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತಿದ್ದವು. ಉದಾಹರಣೆ ವಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮಾಜದ ರಚನೆಯ ಬುನಾದಿಯಾಯಿತು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿತು ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯೇದಿಕ ಪಂಥಗಳಾದ ಶೈವ, ವ್ಯಾಷತಿ, ಶಾಕ ಮತ್ತು ಜ್ಯೋತಿರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳು ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಮೊದಲಾದ ಭಾಷಾವಾರು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದ್ದವು. ದೂರ ದೂರದ ರಾಜಕೀಯ ಕೇಂದ್ರದೊಡನೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನುಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಗಂಗರ ಕಾಲದಿಂದ 19 ನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದವರೆಗೆ ಇಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿ ಮಾನವ ಮಾನವನನ್ನು ಹತ್ತಿರ ತಂದು ಜನತೆಯನ್ನು ಜೊತೆಗೊಡಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ತಾಣವೇ ಸಮಾಜವೆಸಿಸಿದೆ. ತನ್ನೊಳಗಿನ ಸದಸ್ಯರ ಬೇಕು ಬೇಡ ಮುಂತಾದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಕುಟುಂಬ ನೊಲಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇಂತಹ ಹಲವು ಕುಟುಂಬಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾನ ಹಡೆದಿದೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ರೂಡಿ, ನಿರ್ಮಿಸಿ ಬೆಲೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳ ರೂಪಗಳು, ವೈವಿಧ್ಯಗಳು ರೂಡಿ, ಪರಂಪರೆ ಹಾಗೂ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳ ನಡುವಳಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಮಾಜ ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರಾಜೀನ ಕನಾಂಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೀಯು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಿದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ತಾಳದೆ ಇತರರಿಗಾಗಿಯೂ ಬಾಳಬೇಕೆಂಬ ಅರಿವು ಅವನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ.⁵ ಈ ಆದಶಣವು ಪ್ರಾಜೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮುಂದುವರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ಮನುಕುಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಜನಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾರಗಳಿಂದರೆ ಶಾಸನಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೆಗ್ಡಡೆವನಕೊಂಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಈ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಾಜೀನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ.೨೧ನೇ ಶತಮಾನದ ಹೆಬ್ಬಿಲಗುಷ್ಟೆಯ ಶಾಸನ, ಶ್ರೀ ಪುರುಷನ ಆಷ್ಟಕೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದುಗ್ಗಮಾರ ಬಸದಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು ಜೊತೆಗೆ ದುಗ್ಗಮಾರ ಬಸದಿಗೆ ನರಸಿಗೆರೆ ಅಪ್ಪೊರು

ಆರು ಬಂಡುಗ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ದಾನಜಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ದಾಖಲಾಗಿದ್ದು, ಶಾಸನೋತ್ತಮ ದುಗ್ಗಂಘಾರ ಶ್ರೀಮರುಷನ ಮಗನಾಗಿದ್ದು, ತಂದೆಯ ಕಣ್ಣೆದುರೇ ಮರಣವನ್ನಷ್ಟಿದನು. ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.⁶ ಸರಗೂರು ಶ್ರೀ ಪುರುಷನ ತಾಪ್ಯಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಕೊಂಗಣಿ ಮಹಾರಾಜನೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪುರುಷ ಮಹಾರಾಜನು ಕೆನುಪೋಳಿದ ಒಡೆಯನಾದ ಜಣಾಮೃನಿಗೆ ತನ್ನ ಜನ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರದ ದಿನದಂದು ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ 12 ಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಒಮ್ಮೊತ್ತಿನ ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ದಣ್ಣಗಾಡಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇಯನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ ಸ್ಥಾರಸ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯು ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನದ ಉತ್ತರ ಭಾಗವು ಅರಿದಾಳ್ಳಿ –70 ನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಹಾಸಾಮಾಂತನಾದ ಮುದುಕೊಳ್ಳಣಿಯ ಅರಸನ ಹೆಸರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಆತನು ರಾಜನ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಯಾರ್ ಮತ್ತು ಮದೂರ್ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ದತ್ತಿಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಫಿಸಿದೆ.⁷

ಕ್ರಿ.ಶ.೭ನೇ ಶತಮಾನದ ಕಟ್ಟಿಮನುಗನಹಳ್ಳಿ ಶಾಸನವು ಗಂಗರ ಆಳ್ಳಕೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ರಾಜನಾದ ನೀತಿಮಾರ್ಗ ಹೆಮಾದಿಯ ಆಳ್ಳಕೆಯಲ್ಲಿ ನುಗು ಮತ್ತು ನವಿಲೆನಾಡುಗಳನ್ನು ಎರೆಯಪ್ಪೆ ಎಂಬ ಅರಸನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬಯಲುನಾಡಿನ ಶತ್ರುಪಡೆಯು ಕೊತ್ತಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ ಗೋವಿಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಮಾದಿಯ ಕೊಂಗಣಿ ಎಂಬ ಗೌಡನು ಅವರನ್ನು ಹಿಮ್ಮಟಿಂಬಿಸಿ ಹೋರಾಡಿ ಆ ಗೋವಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದನು. ಹೆಮಾದಿ ಗೌಡನ ಮಗನಾದ ರಾಮನ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಮಾದಿ ಗೌಡನಿಗೆ ನಾಡಗೌಡಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಕಿರುವೂಸೂರನ್ನು ಕಲ್ಲಾಡಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.⁸ ಕ್ರಿ.ಶ.೧೦೪೭–೫೫ರ ಹಳೆಯೂರಿನ ಶಾಸನವು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಮೊಮನಾಡು ಮತ್ತು ಕಿಳ್ಳಿ ನಾಡನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕೊಂಡತ್ತೂರಿನ ಮಲೆಯಮ್ಮೆ ಎಂಬುವಕ್ಕು ನಂಜುಂಡೆಷ್ಟರ ದೇವರ ಹೂಜಾ ಕೈಂಕಯ್ಯಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.⁹ ಕ್ರಿ.ಶ.೧೨೧೪ ರ ಕಳ್ಳಂಬಾಕ್ಕು ಶಾಸನವು ೨೯೬ ವಿರಬಲ್ಲಾಕ್ಕನ ಆಳ್ಳಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದು ನಂತರ ೨೯೬ ಬಲ್ಲಾಕ್ಕನ ಜರುದುಗಳವೆ. ಆತನ ಆಳ್ಳಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಧಾನರಾದ ಕುಮಾರದಂಡನಾಯಕರು ಕೇಶವ ದಂಡನಾಯಕರು ಕುಮಾರನಾಡನ್ನು ಆಳ್ಳಕೆ ಮಾಡು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನುಗು ನಾಡಿನ ಕಳ್ಳಂಬಾಕ್ಕು ನಗರದ ನುಗುವಿನ ಉತ್ತರ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಯಿಜ್ಞ ಕಾಮೇಷ್ಠರ ದೇವರ ಅಂಗ, ರಂಗ, ಭೋಗಕ್ಕೆ ನುಗುನಾಡಿನ ಒಳಗಿನ ಕುಂಡಾರು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಮಾರ್ಧವ ದಂಡನಾಯಕನು ೧೪ ನಾಡ ಸಮಸ್ತ ಗಾವುಂಡರುಗಳ ಸಹ ಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ದಾನ ನೀಡಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.^{೧೦} ಕ್ರಿ.ಶ.೧೩೨೨ರ ಕ್ಷಾತನಹಳ್ಳಯ ಶಾಸನವು ಹೊಯ್ಸಳರ ಆಳ್ಳಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿದ್ದು ಕ್ಷಾತನಹಳ್ಳಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಾಂತದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಲ್ಲನಾಥ ದೇವಾಲಯಗಳ ಕ್ರಿ.ಶ.೧೩೨೨ ರಲ್ಲಿ ಮನ್ತರದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಸಿದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾಲವನ್ನು

ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ತಗಡಾರ ಕೂರದ ಕೇತಗಾವುಂಡ 1 ಆರಿದ ಹೊಳಕೆಯ ಕೇತನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಲ್ಲನಾಥ ದೇವಾಲಯದ ಸಹಿತ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ನಂತರ ಆತನ ಮಗ ಹೊಯ್ಸಳ ಗೌಡನು ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ದೇವರ ಸಹಿತಲೂ ಒಂದು ಮಂಟಪವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು ನಂತರ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯದ ಕಾರಣ ಇದರ ಜೋಳ ದೇವನ ಮಗ ಅಂಕಪ್ಪ ಮಾಚಿಂದೇವನ ಮಗ ಜೋಕ್ಕಳ್ಳಿ ದಿಯಾಗೊಂಡನ ಮಗ ಅಂಕಪ್ಪ ಹೊಯ್ಸಳಗೊಂಡನ ಮಗ ದೇವನನ್ನು ಇವರುಗೆಳೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ಮತ್ತೆ ದೇವಾಲಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಸಿ ಗಂಡೆ ಬೆಢಲುನ್ನು ಈ ದೇವಾಲಯಗಳ ದಾನ ಜಟಿ ವಿಜಾರವನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.¹¹ ಹೀಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ, ವರ್ಣ ಆಧಾರಿತ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯಾಧಾರಿತವಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಿದ್ದ ಸಮಾಜದ ಉನ್ನತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಡಿಟಪ್ಪಣಿಗಳು

1. ಚಾ.ನ.ಶಂಕರ್.(ಭೈರವಕೆ.-ಸಮರ್ಗ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ.2008.ಪುಟ-35-36
2. ಅದೇ-ಪುಟ-35-36
3. ತಿಪ್ಪರ್ದೀನಾಮಿ.ಹೆಚ್.-ಕನಾಂಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ-1985.ಪುಟ-94-95
4. ಅದೇ-ಪುಟ-35-36
5. ಜಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ.ಎಂ.,2002, ಮೂರ್ಖೋದಕ್ತ, ಪುಟ-454
6. ಎ.ಕ.ನಂ-3.ಶಾ.ನಂ-63. ಪುಟ ನಂ-468
7. ಎ.ಕ.ನಂ-3.ಶಾ.ನಂ-90, ಪುಟ ನಂ-497.
8. ಎ.ಕ.ನಂ-3.ಶಾ.ನಂ-5. ಪುಟ ನಂ-433-34
9. ಎ.ಕ.ನಂ-3.ಶಾ.ನಂ-114. ಪುಟ ನಂ-509
10. ಎ.ಕ.ನಂ-3.ಶಾ.ನಂ-81. ಪುಟ ನಂ-476
11. ಎ.ಕ.ನಂ-3.ಶಾ.ನಂ-14. ಪುಟ ನಂ-439-440